

שחפת הבקר

(הודעה לבוקרים)

אם כי ממדיה של שחפת הבקר צומצמו מאוד ועדר הבקר הגזעי בארץ נחשב כמטוהר ממחלה זו, מוסיפים בכל זאת להתגלות מקרי מחלה, הן בבדיקות בבתי המטבחים והן במבחני הטוברקולין, לא רק בבקר מן העדרים שעוד לא טוהרו כליל, אלא לעתים גם ממשקים שנחשבו כמטוהרים. לאחרונה נתגלתה התפשטות נרחבת של שחפת באחד העדרים הטוהרים בצפון. פרטי המקרה מובאים להלן לתשומת לב הבוקרים.

העדר המונה כ־90 פרות חולבות וכמספר הזה בני־בקר, היה טוהר משחפת מזה מספר שנים. לפני כחדשיים נשלחה פרה לשחיטה בשל מחלה אחרת ובבדיקה בבית המטבחים נמצאה נגועה בשחפת כללית. בשתי פרות נוספות שיצאו לשחיטה בגלל עקרות, גם כן נתגלו מוקדי שחפת בבדיקת בית המטבחים. מבחן טוברקולין שנעשה מיד בעדר גילה 30 מגיבות חיוביות; פרה רוה אחת שלא הגיבה, הוצאה לשחיטה ובדיקת בית המטבחים קבעה שחפת כללית וכל גופתה הוחרמה; השרותים הוטרינריים הוציאו צו לשחוט את כל הפרות המגיבות.

המשק שלח בתחילה לשחיטה את הפרה בעלת המצב הגופני הטוב ביותר מבין המגיבות. הבדיקה שלאחר שחיטה קבעה שיש להחרים את כל גופתה. לאחר מזה הוצאו לשחיטה כל יתר המגיבות, בשתי קבוצות, ונתגלו מוקדים שחפתיים באברים שונים, כולל העטינים.

החקירה שנעשתה העלתה שהמשק נהג בעבר לרכוש בקר מן החוץ, במיוחד בני־בקר ללא הקפדה למקורם. לפני שנתיים גילו באחד מבתי המטבחים שחפת בעגל שנשא תווית ארון של המשק הנ"ל, אולם מאחר שהעגל עמד כמה חדשים לפני שחיטתו במשק שבאיזור אחר, לא היה ברור היכן נדבק במחלה. מבחן טוברקולין שנעשה אז לא גילה הגבות חיוביות ולכן חזרו לחשוב את המשק כטהור, עד שנתגלו לאחרונה המקרים הנ"ל בבדיקות שלאחר שחיטה.

מה שקרה בעדר שנפגע ממחיש בצורה בולטת את הנקודות הבאות:

(1) למרות הצמצום הרב שחל במספר העדרים הנגועים בשחפת, הרי כל עוד לא טוהרו כולם, קיימת סכנה של הדבקה מחדש לעדרים שבעמל רב כבר טוהרו. כל עדר מטוהר בארץ עלול להיפגע מחדש אם אין שומרים עליו לבל תוחדר אליו המחלה.

(2) עדר טוהר משחפת רגישותו למחלה רבה, ואם היא חודרת אליו היא עלולה להתפשט בו בצורה נרחבת ולגרום נזקים כלכליים כבדים; לבד מן הסכנה הנשקפת להדבקה בני אדם.

(3) בקר הנרכש ממקורות מסופקים מהווה את האמצעי הראשי והרגיל ביותר להכנסת המחלה לעדר טוהר.

אותם הבוקרים המזלזלים באזהרותינו החוזרות ונישנות ומוסיפים לרכוש בקר (כולל בני־בקר) מכל המוצע להם, ללא בקורת וטרינרית קפדנית — ילמדו נא לקח ממה שקרה למשק שנהג כמותם.

ד"ר י. דפני

מנהל השרותים הוטרינריים בשדה

* באנגליה הוקמה חברה מיוחדת לשיווק בשר מהגזע הפריזי בלבד כיון שנתרבו הקונים שמעדיפים בשר זה על פני בשר הגזעים האחרים. חברה זו מקווה שהיא תוכל לשווק בשר זה בהצלחה גם לאחר שתצטרף אנגליה לשוק המשותף האירופי והיא שוקדת כבר מעכשיו על כך שתוצריה יהיו בעלי איכות משובחת ואחידה.